

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Afgiften af indenlandsk Røefukker.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1397—98.)

Sagen fattes under Forhandling.

Schlegel: Sagen angaaende Beskatningen af Røefukker foreligger denne Gang paa en noget anden Maade, end da den for 3 Aar siden kom til Landstinget. Den Gang kom den fra Folkethinget, som i alt Væsentligt havde sluttet sig til det Forslag, som Regjeringen havde stillet. Alle-rede derved lagdes der en vis Tvang paa dette Thing, som naturligvis gjerne vilde tage alt muligt Hensyn til, hvad saavel Regjeringen som Folkethinget havde været enige om; men dertil kom, hvad der maatte var endnu mere væsentligt, at disse Forhold den Gang vare saa nye, at man endnu ingen Erfaringer havde indhøstet, og at der altsaa var en naturlig Frygt for at stille sig paa en særegen Maade overfor disse Fabriker uden at have en tilstrækkelig sikker Grund at staa paa; i hvert Fald stod det den Gang saa usikkert, at man ikke rigtig var paa det Rene med, hvad der var rigtigt og ikke rigtigt. Siden den Tid er der indvundet i alt Fald nogle Erfaringer. Jeg tør tilføje, at der i det Hele taget saavel her i Landet som maasse endnu mere udenfor Landet er foregaaet adskillig Forandring i den Maade, hvorpaa man opfatter Betsyttelsen af Industri. Det er jo sikkert, at den tiltagende Befolkning kræver ogsaa tiltagende Arbejde, og det maa være en Opgave, i hvert Fald er det høist ønskeligt, om Lovgivningsmagten kan bidrage Noget til, at det tiltagende Tilbud af Arbejde kan tilfredsstilles ved, at Arbeidet selv tiltager, hvorved der vil fremkomme en Stigen af Arbejdslønnen, en Maade, som det utvivlsomt vil være heldigere at støtte Arbejdsklassen paa, end ved at Statsklassen skal give Bidrag til Fattigvæsenet. Det er imidlertid ikke fra dette rent almindelige Standpunkt, at jeg vil betragte Sagen. Men den foreliggende Industri har, efter hvad der er fremhævet fra mange Sider — i den Retning kan jeg kun udtale, hvad jeg har hørt af Andre, som jeg maa betragte som mere sagkyndige — foruden det, at den kommer til at ernære en stor Del Arbejdere, som derved faae en god og lønnende Betsjæftigelse, tillige den Gien-dommeligghed, at den fremkalder en Dyrkning af et Naaproduct, som kan have Betydning for Landet, og det, efter hvad der siges, i to Retninger. Den vil bevirke en forøget Arbejdsvirksomhed for en Del af Befolkningen, som krænger hållig til at faae en yderligere Hjælp, og der paa-staaes tillige, at den vil være til Fordel for Ager-bruget. Hvad det første Punkt angaar, da ville vel Alle være enige om, at, kunde der ved et

ringe Offer naas Noget i saa Henseende, saa burde man ikke vige tilbage fra at gjøre dette Offer. Hvad det andet Punkt angaar, da har man jo indvundet, at vort Land ikke skulde egne sig til denne Benyttelse af Jorden. I den Henseende ere Meningerne maasse ikke saa lidet delte; men mig skulde det i alt Fald undre, hvis man i alle tilgrændsende Lande kunde drive denne Produktion med Fordel, men ikke her i Landet. Det er jo opløst, at denne Produktion kan drives med Held i de Lande, som mest ligne vort, f. Ex. i Nordtydskland, Belgien, Holland, Nordfrankrig og Sverrig, og det skulde derfor undre mig, om denne lille Plet Jord her ikke lige saa vel skulde egne sig derfor som de omgivende store Lande. I alt Fald er vor Jordbunds Bestaaffenhed jo ikke aldeles ensartet, saa at, om der ogsaa er enkelte Egne, der ikke egne sig dertil, skulde man dog tro, at der var andre Steder, hvor denne Produktion maatte kunne drives med Held. En ny Industri har naturligvis altid Bænkfelighed ved at bane sig Vej; men ofte tror man i Begyndelsen, at Bænkfelighederne ere langt større, end de virkelig ere. Naar man ser hen til disse Omstændigheder, jeg her har nævnt, tror jeg, at der kunde være en ikke ringe Opfordring for Landstinget til paa en at tage dette Spørgsmaal under omhyggelig Overveelse, som for 3 Aar siden var det eneste, der blev forhandlet her, nemlig om der ikke skulde gives en midlertidig Betsyttelse for denne Industri. En vedvarende Betsyttelse tog Ingen den Gang Ordet for, og jeg skal heller ikke tage Ordet i denne Retning, men en midlertidig Betsyttelse kunde vel forsvares baade derved, at det Nye jo altid, hvorledes Forholdene end stille sig, har vanskeligt ved at trænge igjennem, og derved, at denne Industri her i Landet i Begyndelsen vil være forbunden med særdeles betydelige Tab. Erfaringen har vist, at de to Fabriker, der ere anlagte, ikke ville kunne holde sig, naar der ikke gives dem væsentlige Lempelser, og at i hvert Fald nye Anlæg ikke ville fremkomme. Derfor forekommer det mig, at dette Spørgsmaal nu har en ganske anderledes brændende Karakter end den Gang, det forrige Gang blev forelagt. Den midlertidige Betsyttelse kunde tænkes given paa forskjellig Maade; det kunde være en fuldstændig Estergivelse af Afgiften i et vist Antal Aar, men det kunde ogsaa stilles saaledes, at man kun tilstod en efterhaanden aftagende Estergivelse. For at nævne et Exempel: Man kunde estergive Afgiften i 10 Aar saaledes, at den tiltog med $\frac{1}{10}$ hvert Aar; man kunde naturligvis istedetfor 10 Aar sætte 5 Aar og istedetfor at estergive Afgiften kunde man sige, at man vilde yderligere nedsette den i dette Antal Aar. Denne Betsjæftigelse kunde og burde vel knytte sig til de enkelte Fabriker, saa at den kom til at lyde saaledes, at enhver ny Fabrik, der begyndte sin Virksomhed inden Udgangen af